

ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «КОНЦЕПТ» З ТОЧКИ ЗОРУ ЛІНГВІСТИКИ

Розуміння концептів досить варіативне в сучасній лінгвістиці. Оскільки термін «концепт» з'являється в лінгвістичній семантиці завдяки взаємодії лінгвістики з філософією, психологією, культурною антропологією, то, відповідно, концепт розглядається в різних векторах, у межах яких виділяють численні дефініції разом із цілими комплексами специфічних конкретизаторів, тому можна виділити кілька підходів до інтерпретації концепту [2].

У сучасній лінгвістиці існує багатогранність підходів до обґрунтування сутності терміну «концепт». Досліджуваний термін розглядається науковцями-лінгвістами як мисленнєве утворення, дискретне ментальне утворення, концептуальна система, «згусток» найрізноманітніших смислів, оперативно-змістова одиниця мислення людини тощо.

Стосовно багатогранності підходів до розуміння сутності «концепт» наголошує І. Гайдук, акцентуючи увагу на відсутності єдиного тлумачення поняття концепту, що пов'язано з його складною, багатовимірною структурою. Вона включає, крім понятійної основи, соціологічну психокультурну частину, яка не стільки мислиться носієм мови, але переживається ним: до її складу входять асоціації, емоції, оцінки, національні образи й конотації, притаманні даній культурі [1]. І. Гайдук зазначає, що концепти репрезентують світ в уявленні людини, утворюючи концептуальну систему, а знаки людської мови кодують у слові зміст цієї системи.

Сутнісні особливості концепту як дискретного ментального утворення розглядають З. Попова та Й. Стернін акцентуючи увагу на тому, що концепт є «базовою одиницею розумового коду людини, володіє відносно впорядкованою внутрішньою структурою, являє собою результат пізнавальної (когнітивної) діяльності особи і суспільства та несе комплексну, енциклопедичну інформацію про відображуваний предмет чи явище, про інтерпретацію конкретної інформації суспільною свідомістю і ставлення суспільної свідомості до певного явища чи предмета» [4, с. 34].

Феномен «концепт» набув широкого розповсюдження та став модним об'єктом вивчення в сучасних наукових розвідках, але він поки що не має однозначного визначення, зокрема лінгвісти намагаються позбутись багатозначності терміна «концепт» і пропонують альтернативні аналоги: «лінгвокультурема» (В. Воробйов),

«міфологема» (В. Базилев), «логоепістема» (Е. Верещагін, В. Костомаров), «концептуал» (О. Бунєєва), які починають уживати в лінгвістичній літературі з кінця ХХ століття.

Концепт у лексичній структурі слова є складною структурою, яка представляє собою синтез індивідуально-авторського розуміння з традицією національного вживання цього концепту, а також і загальнолюдською, первісно міфологічною моделлю світу [2].

Підсумовуючи взаємозумовленість наукових підходів до розкриття сутності «концепту» у сучасній лінгвістиці, можна сказати, що поняття концепту поєднує низку мисленневих операцій і спонукає до словотворення. Концепт формується у свідомості людини передусім через її предметну діяльність.

Література

1. Гайдук Г. В. Концепт як базове поняття когнітивної лінгвістики. URL :

http://www.rusnauka.com/27_SSN_2012/Philologia/3_117439.cioc.htm

(дата звернення: 3.11.2022).

2. Плотнікова Н. В. Поняття «концептосфера» та «концепт» у сучасній лінгвістиці // Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. 2020. Т. 31 (70). № 1. Ч. 1. С. 91–96. URL :

http://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/1_2020/part_1/19.pdf дата звернення: 3.11.2022).

3. Попова З. Д., Стернин И. А. Когнитивная лингвистика. М. : АСТ: Восток-Запад. 2007. 314 с.